

Cezary RITTER

**BIBLIOGRAFIA ADNOTOWANA
WYPOWIEDZI JANA PAWŁA II
PODCZAS PODRÓŻY APOSTOLSKIEJ DO POLSKI W 2002 ROKU**

Prezentowana bibliografia obejmuje homilie, przemówienia i rozważania Jana Pawła II skierowane do Polaków podczas podróży apostolskiej do Ojczyzny w 2002 roku. Stanowi ona uzupełnienie analogicznych bibliografii zamieszczonych na łamach „Ethosu”, obejmujących nauczanie Ojca Świętego z kolejnych pielgrzymek do Ojczyzny w latach: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999¹.

Krótkie adnotacje do poszczególnych pozycji bibliograficznych mają zorientować czytelnika w tematyce poruszanej przez Papieża, a także pomóc w dotarciu do interesujących go zagadnień. W nawiasach kwadratowych znajdujących się w poszczególnych notach podany został numer w przemówieniu lub homilii, w którym poruszana jest określona tematyka. Brak takiego numeru oznacza, że dany tekst nie posiada wewnętrznej numeracji.

Skróty

ORpol. – „L'Osservatore Romano” wydanie polskie 1(1980)

1. *Przynoszę przesłanie nadziei* (Przemówienie podczas ceremonii powitalnej na lotnisku, Kraków-Balice, 16 VIII), ORpol. 22(2002) nr 9, s. 14-15.

Wizyta w Krakowie i Kalwarii Zebrzydowskiej jest zarazem pielgrzymką do całej Polski, a jej głównym motywem jest Boże miłosierdzie [1]. Wyrazi się to w konsekracji świątyni Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach. Bogactwo Bożego miłosierdzia znajduje odzwierciedlenie w miłosierdziu ludzi [2]. W kontekście przemian

¹ Zob. M. Filipiak, C. Ritter, *Bibliografia adnotowana wypowiedzi Jana Pawła II podczas podróży apostolskich do Polski*, „Ethos” 11(1998) nr 1-2(41-42), s. 403-443; c i ż e, *Bibliografia adnotowana wypowiedzi Jana Pawła II podczas pielgrzymki do Polski w 1999 roku*, „Ethos” 13(2000) nr 3(51), s. 371-378.

ustrojowych w Polsce Kościół przypomina, że nie można budować przyszłości społeczeństwa na ludzkiej krzywdzie. Orędzie Bożego miłosierdzia skierowane jest zwłaszcza do ubogich i cierpiących [3].

2. *Zawierzam cały świat Bożemu miłosierdziu* (Homilia podczas Mszy świętej z okazji konsekracji świątyni Bożego Miłosierdzia, Kraków-Łagiewniki, 17 VIII), ORpol. 22(2002) nr 9, s. 17-18.

W obliczu wielorakich przejawów zła trzeba wołać o Boże miłosierdzie [1]. Konsekracja nowej świątyni jest okazją do podziękowania wszystkim, którzy przyczynili się do jej powstania [2]. Ma ona być miejscem, w którym ludzie będą w szczególny sposób doświadczali obecności Boga, miejscem nawrócenia i pokuty, sprawowania ofiary eucharystycznej – źródła miłosierdzia [3]. Przyjęcie Bożego miłosierdzia dokonuje się w „Duchu i prawdzie” przez odniesienie do krzyża Chrystusa [4]. Ludzie potrzebują dziś miłosierdzia, dlatego w sanktuarium łagiewnickim dokonuje się zawierzenie świata Bożemu miłosierdziu [5].

3. *Pozdrowienie końcowe po Mszy św.*, ORpol. 22(2002) nr 9, s. 19.

Z sanktuarium łagiewnickim wiąże się wiele osobistych wspomnień Ojca Świętego, zwłaszcza z okresu okupacji, pracy w pobliskim „Solvayu”. Troska o materialny, a zwłaszcza duchowy kształt sanktuarium powierzona zostaje metropolii krakowskiemu i całej archidiecezji krakowskiej.

4. *Modłę się za wasze uczelnie* (Słowo do środowisk akademickich z Polski, Kraków-Pychowice, 17 VIII), ORpol. 22(2002) nr 9, s. 19.

Polskim środowiskom akademickim, wszystkim uczelniom wyższym – wśród nich Uniwersytetowi Jagiellońskiemu, Papieskiej Akademii Teologicznej i Katolickiemu Uniwersytetowi Lubelskiemu – towarzyszy stale życzliwość i modlitwa papieska.

5. *Bądźmy świadkami miłosierdzia* (Homilia podczas Mszy świętej beatyfikacyjnej, Błonia krakowskie, 18 VIII), ORpol. 22(2002) nr 9, s. 20-22.

Miłosierna miłość Boga przynagla nas, abyśmy byli świadkami miłosierdzia [1]. Tradycja niesienia pomocy potrzebującym jest głęboko wpisana w dzieje Krakowa, a za sprawą św. Faustyny promieniuje na całą Polskę i świat [2]. Wiek dwudziesty był naznaczony „misterium nieprawości”, a obecnie człowiek często żyje tak, jakby Boga nie było, uzurpuje sobie „prawo Stwórcy do ingerowania w tajemnicę życia ludzkiego”, odczuwa lęk przed przyszłością, pustką, cierpieniem, unicestwieniem. W oparciu o Boże miłosierdzie można tworzyć cywilizację miłości [3]. Oddani sprawie miłosierdzia byli nowi błogosławieni: arcybiskup warszawski Zygmunt Szczęsny Feliński [4], misjonarz wśród trędowatych o. Jan Beyzym [5], kapłan oddany chorym i potrzebującym ks. Jan Balicki [6] oraz s. Sancja Janina Szymkowiak, która z miłości do

Najświętszego Serca Jezusa niosła pomoc najbiedniejszym [7]. W obliczu nowych form ubóstwa potrzebna jest „wyobraźnia miłosierdzia”, pozwalająca dostrzec potrzebującego bliźniego [8].

6. *Pozdrawiam młodzież i wszystkich pielgrzymów* (Rozważanie przed modlitwą *Anioł Pański*, Błonia krakowskie, 18 VIII), ORpol. 22(2002) nr 9, s. 22-23.

Styl życia zaproponowany młodzieży zgromadzonej w ruchu „Światło-Życie” przez sługę Bożego ks. Franciszka Blachnickiego jest bliski Papieżowi. Orędzie o Bożym miłosierdziu szerzone przez s. Faustynę wiąże się ściśle z ewangelicznym orędziem ośmiu błogosławieństw, które stanowiło centrum niedawnego Światowego Dnia Młodzieży w Toronto. Chrystus zawsze otacza młodych swą miłosierną miłością. Orędzie to odnosi się także do wszystkich uczestników liturgii przybyłych na krakowskie Błonia z wielu stron Polski i świata.

7. *Matka Miłosierdzia czuwa nad nami* (Homilia podczas Mszy świętej z okazji czterechsetlecia sanktuarium, Kalwaria Zebrzydowska, 19 VIII), ORpol. 22(2002) nr 9, s. 30-32.

Sanktuarium w Kalwarii pomaga człowiekowi wniknąć w tajemnicę więzi, jaka łączyła Maryję z cierpiącym Zbawcą [1]. Matka Boża współcierpiąc ze swym Synem, jako pierwsza z ludzi miała udział w chwale Jego zmartwychwstania. Z duszą i ciałem wzięta do nieba wyprasza u Syna owoce Bożego miłosierdzia dla ludzi [2]. Zebrzydowskie dróżki kalwaryjskie, w których stacje Drogi Krzyżowej przeplatają się z kaplicami upamiętniającymi przeżycia Maryi, wyrażają prawdę o udziale Matki Bożej w cierpieniach Jezusa [3]. W 1641 roku sanktuarium, którym opiekują się ojcowie bernardyni, wzbogaciło się o słynący łaskami wizerunek Matki Najświętszej [4]. Niech jej wstawiennictwo przyniesie ludziom jedność wiary i ducha, jedność rodzin i jedność społeczną [4-5].

8. *Pozdrowienie końcowe po Mszy świętej*, ORpol. 22(2002) nr 9, s. 31.

Modlitwa w Kalwarii Zebrzydowskiej wieńczy papieską pielgrzymkę do Polski. Niech Maryja ma w swej opiece Kościół w Polsce i wszystkich Polaków, a Kalwaryjskie sanktuarium niech będzie miejscem nieustannej modlitwy za Papieża.

9. *Przyjmijcie orędzie Bożego miłosierdzia* (Przemówienie pożegnalne na lotnisku, Kraków-Balice, 19 VIII), ORpol. 22(2002) nr 9, s. 33-34.

W dobie trudnych przemian w Polsce niech zapanuje w niej „duch miłosierdzia, bratniej solidarności, zgody i współpracy oraz autentycznej troski o dobro naszej Ojczyzny” [1]. Niech Kościół w Polsce, który od tysiąca lat towarzyszy narodowi, nadal pozostaje wierny Bogu, Krzyżowi i Ewangelii, a Polska, pielęgnując te ewangeliczne wartości, niech odnajdzie swoje miejsce w strukturach Wspólnoty Europejs-

kiej, nie tracąc nic ze swej tożsamości [1-2]. Kościołowi w Polsce towarzyszy papieska wdzięczność za organizacyjny i modlitewny udział w pielgrzymce [3]. Oby wszyscy Polacy potrafili przyjąć otwartym sercem orędzie Bożego miłosierdzia i nieśli je tym, którzy potrzebują nadziei [4].

10. *Myślą obejmowałem całą Polskę* (Audiencji generalna po podróży, Castel Gandolfo, 21 VIII), ORpol. 22(2002) nr 9, s. 4-5.

Celem wizyty w Polsce było głoszenie Boga „bogatego w miłosierdzie”. Znalazło to swój szczególny wyraz w konsekracji sanktuarium Bożego Miłosierdzia w krakowskich Łagiewnikach [1-2]. Miłosierna miłość Boga uzdalnia ludzi do czynów miłosierdzia, czego przykładem są wyniesieni na ołtarze podczas pielgrzymki nowi polscy błogosławieni [3]. Sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej wyraża prawdę o tym, że zjednoczenie miłości i cierpienia w życiu Maryi jest źródłem jej wstawiennej mocy w stosunku do każdego człowieka [4].